

ALMUNIA VERSENYPOLITIKAI BIZTOSJELÖLT MEGHALLGATÁSA AZ EURÓPAI PARLAMENTBEN

ZSARNÓCI CSABA¹

Az Európai Parlament (EP) 2010. február 9-i plenáris ülésén bizalmat szavazott az új Európai Bizottságnak, melyben a versenyügyekért Joaquín Almunia (Spanyolország) lesz a felelős. Portfóliójába az antitröszt, fúziókontroll és az állami támogatások szabályozása, valamint ezen szabályok alkalmazása tartozik. Az első Barroso-bizottságban (2005–2010) a pénzügyi biztosi posztot töltötte be, a makrogazdasági és pénzügy-politikai kérdésekért volt felelős. A parlamenti végszavazást megelőzte a biztosjelöltek szakbizottsági meghallgatása. A versenyügyekért felelős biztos a Gazdasági és Monetáris Ügyi Bizottság (ECON) előtt tett tanúbizonyságot alkalmasságáról. Ezen az ülésen részt vettek még a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság (TRAN) képviselői is.

A biztosjelölt bevezetőjében elmondta, hogy eddigi tisztségében kitűzött céljai továbbra is érvényben maradnak, hiszen a versenypolitika olyan eszköz, amely hozzájárulhat a válság leküzdéséhez, a gazdasági fejlődés beindításához, a hatékony gazdasági struktúrák kialakításához és hosszú távú fennmaradásához. Ezen célok természetesen a fogyasztók, az európai polgárok számára is egyaránt fontosak, hiszen egy megfelelően működtetett versenypolitikának árcsökkentő, versenyt ösztönző, a szolgáltatások és áruk minőségét növelő hatása is van. A versenypolitika antitröszt ágát illetően a kollektív jogorvoslat² (*collective redress*)

¹ Zsarnóci Csaba Magyarország Brüsszelben található Állandó Képviseletének munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető az Állandó Képviselet hivatalos véleményének.

² Olyan jogorvoslat, amelyben a felperesek kollektíven tudnak fellépni, és így hatékonyabban, gyorsabban és várhatóan kevésbé költségesen tudnak kártalanításért vagy kártérítésért folyamodni.

kidolgozásra kerülő intézményét említette meg, amellyel kapcsolatban természetesen az EP véleményére is kíváncsi. Véleménye szerint ezen új jogintézmény bevezetése során feltétlenül el kell kerülni, hogy az USA rendszerében (*class action*) rejlő visszaélési lehetőségek³ Európában kialakulhassanak. Hangsúlyozta a kartellek és a piaci erőfölénnyel való visszaélés elleni kemény fellépés szükségességét. A Bizottság tagjaként ezeket a feladatokat pártatlanul, hatékonyan, következetesen, kiszámítható módon kívánja ellátni.

Több kérdésre válaszolva és bevezetőjében is kitért arra, hogy a jelenlegi, a válság miatt átmenetileg a reálgazdaságot és a pénzügyi ágazatot segítő rugalmasabb állami támogatási szabályokat szigorítani kell (exit stratégia). Ám, míg a reálgazdaság ösztönzésére az év végéig hatályban lévő intézkedéseket várhatóan nem szükséges meghosszabbítani, addig a pénzügyi ágazatot kedvezményező támogatási programok megszüntetésével kapcsolatban a még mindig tapasztalható bizonytalanság miatt óvatosságra int. A támogatásban részesült bankok szerkezetátalakítását a Bizottság felügyeli, elsődleges cél, hogy a morális kockázatot (*moral hazard*) kezeljék, és minden piaci szereplő számára visszaállítsák az egyenlő versenyfeltételeket (*level playing field*). Nem a versenypolitikára tartozik ugyan, de megemlítette, hogy ugyanezeket a célokat, és az ágazat hosszú távú fenntartható működését szolgálja a felügyeleti reform is.

Több képviselő felvetette az adóparadicsomok, az EU-n belüli káros adóverseny és az adókedvezményeken keresztül nyújtott versenyellenes állami támogatások elleni küzdelem fontosságát. Almunia szerint a Bizottság csak fokozott óvatossággal tud ezen a területen előrelépni, hiszen ez az adózásban fennálló tagállami szuverenitás miatt korlátokba ütközik. Ezen korlátokon belül azonban az állami támogatási szabályokat a messzemenőkig alkalmazni kívánja, és küzdeni kíván az adóparadicsomok fennmaradása ellen.

A Közlekedési és Energiaügyi Főigazgatóság (DG TREN) állami támogatási feladatainak Verseny Főigazgatóságba (DG COMP) integrálását illetően a TRAN bizottság képviselőinek kérdéseire válaszolva

³ Például esetenként a magas ügyvédi költségek a megítélt anyagi kártalanítást nagyban vagy teljes egészében felemésztik, és az egyedi panaszosok csak kis összegeket kapnak. Más esetekben az esküdtszék aránytalanul magas kártérítéseket ítél meg.

hangsúlyozta, hogy a Bizottságon belüli koordináció zavartalan lesz, és az ügyek továbbvitelében nem lesz fennakadás, hiszen a feladatokkal a szakembergárda is átköltözik.

A versenypolitika antitröszt ágát illetően továbbra is szeretnének rugalmasan kezelni azon vállalkozásokkal szembeni szankciókat, amelyek a jogellenes magatartás (pl. kartellek) feltárásában a versenyhatóságot segítik, ezt a rugalmasságot a szabályozásban is szeretnék megfelelően leképezni.

Több képviselő rossz példaként említette a Dell esetét, amikor is a vállalat Írországból bezárt egy üzemet, és ahol az Európai Globalizációs Kigazítási Alap segítségére volt szükség, ugyanakkor a Dell-csoport állami támogatással új üzemet épített Lengyelországban. Almunia elmondta, hogy a Bizottság értékelése szerint a két beruházás semmilyen módon nem kapcsolódott egymáshoz, így a közösségi és tagállami források egymás hatását kioltó, párhuzamos ráfordításáról sem beszélhetünk.

A meghallgatáson arra is utalást tett, hogy a közszolgáltatások területén szigorúan és következetesen fogja alkalmazni az állami támogatási szabályokat (például a személyszállítási ágazatban is). Ígéretet tett arra, hogy a versenypolitikát megfelelő kommunikációval közelebb hozza az európai polgárokhoz, hogy az emberek is kellően tisztában legyenek azzal, hogy az ő érdeküket is szolgálja.

Az előd, Neelie Kroes holland biztos a 2005. évi Állami Támogatási Cselekvési Terv megvalósításában jelentős érdemeket szerzett (számos anyagi és eljárási szabályt vizsgált felül a Bizottság, és igazított a mai kor kívánalmaihoz), és hatékonyan, gyorsan és megfelelő módon kezelte a pénzügyi és gazdasági válság miatt kialakult, bizonyos állami támogatási szabályok átmeneti bevezetését szükségessé tevő helyzetet. Almunia biztosnak legfontosabb feladata ezen a területen az érvényben lévő átmeneti, válságkezelést segítő szabályok betartatása lesz, többek között például meg kell bizonyosodnia arról, hogy a támogatásban részesült bankok szerkezetátalakítása rendben megtörténik, és hosszú távon életképes üzleti modellre állnak át ezek az intézmények. A meghallgatáson is említett exit stratégia kialakítása és megvalósítása is az új biztosra hárul, a gazdasági helyzet javulásával neki kell kidolgoznia annak mikéntjét. Egyéb területeken is hárulnak feladatok az új biztosra, mivel bár a 2005. évi Cselekvési Terv megvalósítása ugyan nagyrészt

lezárult, ám például a közelmúltban elfogadott egyszerűsített eljárási szabályokat csak most kezdi alkalmazni a Bizottság.

Összességében elmondható, hogy az előző biztos jelentős feladatokat hagyományozott utódjára, ám ezek főként a pénzügyi és gazdasági válságnak köszönhetők. A válsággal összefüggésben nem lévő támogatási szabályok közül csak néhány (pl. a többször, legutóbb 2012 végéig meghosszabbított audiovizuális közlemény,⁴ illetve az eljárási rendelet⁵) szorul a közeljövőben felülvizsgálatra.

⁴ HL C 43., 2002.02.16.

⁵ Az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet HL L sorozat 83/1; 1999. 03. 27.